Stručni rad

Razvoj vještina građanskog odgoja kroz projekt „Srednja Film Festival“

Antonija Kero, Gimnazija Franje Petrića Zadar

Sažetak
Projekt „Srednja Film Festival“, pokrenut u Gimnaziji Franje Petrića u Zadru, predstavlja primjer prakse integracije građanskog odgoja i obrazovanja kroz projektno i iskustveno učenje. Kroz niz konkretnih zadataka učenici su razvijali komunikacijske i organizacijske vještine, kritičko mišljenje, medijsku pismenost te kompetencije aktivnog građanstva. Rad analizira na koji su način pojedine vještine razvijane kroz aktivnosti učenika te potvrđuje važnost uključivanja mladih u autentične društvene procese.

Ključne riječi: građanski odgoj i obrazovanje, filmski festival, aktivno građanstvo, uloga pedagoga

1.Uvod

Suvremeni pristupi građanskom odgoju i obrazovanju naglašavaju potrebu za aktivnim sudjelovanjem učenika u stvarnim životnim situacijama. Prema Šestan (2023), ključni izazov leži u povezivanju teorijskih sadržaja s praktičnim iskustvom učenika. Upravo takav pristup ostvaruje se kroz projekt „Srednja Film Festival“, koji učenicima omogućuje razvoj građanskih kompetencija kroz kreativno izražavanje, suradnju i organizaciju javnog događaja.

2.Opis projekta

„Srednja Film Festival“ inicirali su učenici Gimnazije Franje Petrića u Zadru u suradnji sa školskom pedagoginjom Antonijom Kero. Projekt je osmišljen kao platforma za povezivanje srednjoškolaca kroz film, suradnju, razmjenu ideja i kreativno izražavanje. Festival uključuje javni natječaj za kratke filmove svih žanrova, otvoren za učenike svih srednjih škola Zadarske županije.

Učenici su sudjelovali u svim fazama projekta, pri čemu su konkretni zadaci bili jasno podijeljeni, a svaki je doprinosio razvoju određenih građanskih kompetencija.

Slika 1. Plakat Srednja Film Festivala

2.1.Razvoj komunikacijskih vještina kroz konkretne zadatke

Učenici su izrađivali službena pravila natječaja, čime su razvijali sposobnost jasnog, preciznog i odgovornog pisanja, uz razumijevanje važnosti transparentnosti i jednakih uvjeta za sve sudionike. Pisanje dopisa i zamolbi sponzorima zahtijevalo je formalni stil izražavanja, argumentaciju i prilagodbu poruke različitim primateljima.

U zadacima promocije festivala (pisanje objava za društvene mreže, izrada pozivnica, plakata i najava) učenici su razvijali sposobnost javne komunikacije i medijskog izražavanja. Usmene prezentacije projekta i vođenje događanja pred brojnom publikom dodatno su osnažile njihove retoričke vještine i samopouzdanje. Ovakvi oblici rada potvrđuju tezu Grguraš o važnosti medijskih sadržaja u razvoju govornog izražavanja i komunikacijskih kompetencija [1].

2.2.Razvoj organizacijskih i suradničkih vještina

U okviru organizacije festivala učenici su sudjelovali u izradi vremenskog plana aktivnosti, raspodjeli zadataka te koordinaciji različitih timova (promocija, tehnička podrška, selekcija filmova). Time su razvijali vještine planiranja, upravljanja vremenom i preuzimanja odgovornosti.

Primjerice, tim zadužen za logistiku morao je osigurati prostor, tehničku opremu i tijek programa, dok je promotivni tim radio na vidljivosti festivala. Kroz takvu podjelu rada učenici su učili surađivati, rješavati konflikte i donositi zajedničke odluke, što je u skladu s iskustvenim učenjem koje naglašava Špoljarić [2].

2.3.Razvoj kritičkog mišljenja i donošenja odluka

Jedan od ključnih zadataka bio je definiranje kriterija za vrednovanje filmova u suradnji sa stručnim žirijem. Učenici su raspravljali o tome što čini kvalitetan sadržaj (tema, poruka, tehnička izvedba, originalnost), uspoređivali različite prijedloge i donosili zajedničke odluke.

Tijekom selekcijskog procesa analizirali su pristigle filmove, argumentirali svoje stavove i sudjelovali u evaluaciji. Ovakvi zadaci izravno potiču razvoj kritičkog mišljenja, sposobnost argumentacije i odgovornog odlučivanja, što Bušljeta Kardum (2020) ističe kao ključnu sastavnicu građanskog odgoja.

2.4.Razvoj medijske pismenosti

Učenici su kroz gledanje i analizu filmskih sadržaja razvijali medijsku pismenost. Učili su prepoznati različite vrste medijskih poruka, razumjeti utjecaj medija na publiku te kritički pristupati sadržajima.

Sudjelovanje u izradi vlastitih promocijskih sadržaja omogućilo im je razumijevanje procesa nastanka medijskih poruka. Romić naglašava kako je upravo ovakvo iskustveno učenje ključno za razvoj odgovornog odnosa prema medijima [3], dok Lach ističe važnost sustavne podrške škole u tom procesu [4].

2.5.Uloga školskog pedagoga tijekom projekta

Uloga školske pedagoginje tijekom provođenja projekta bila je višestruka. Pedagoginja je imala funkciju mentorice, koordinatorice i podrške učenicima tijekom svih faza projekta.

Za razliku od često direktivnih pristupa u kojima voditelji projekata sudjeluju u donošenju većine odluka, prisutnost voditeljice je u ovom projektu više bila u svrhu usmjeravanja učenika u planiranju aktivnosti, pomaganja u strukturiranju zadataka i poticanja refleksije o provedenim aktivnostima. Također je osiguravala da projekt bude usklađen s odgojno-obrazovnim ciljevima i načelima građanskog odgoja. Sve to odrađeno je u skladu s principima *youth worka*, od kojih su najvažniji aktivno sudjelovanje mladih, dobrovoljnost i usmjerenost na potrebe i interese učenika, učenje kroz iskustvo te razvoj autonomije i odgovornosti. Poseban naglasak stavljen je na participativnost, pri čemu su učenici imali stvaran utjecaj na donošenje odluka, kao i na stvaranje sigurnog i podržavajućeg okruženja koje potiče izražavanje mišljenja, kreativnost i međusobno uvažavanje.

Važan aspekt uloge voditeljice projekta bio je i poticanje sudjelovanja svih učenika, kao i razvoj sigurnog okruženja u kojem učenici mogu slobodno izražavati svoje ideje. Lach posebno naglašava ulogu pedagoga u razvoju medijske pismenosti i kritičkog mišljenja, dok se kroz ovaj projekt ta uloga proširuje i na facilitiranje aktivnog građanstva [4].

Voditeljica projekta je također imala ulogu u povezivanju škole s lokalnom zajednicom i vanjskim partnerima, čime se dodatno osnažuje društvena dimenzija projekta.

Slika 2. Održavanje Srednja Film Festivala

3.Zaključak

Projekt „Srednja Film Festival“ pokazuje kako se kroz jasno strukturirane zadatke i aktivno sudjelovanje učenika mogu učinkovito razvijati vještine građanskog odgoja i obrazovanja. Svaki segment projekta, od pisanja pravila, preko organizacije do evaluacije sadržaja, predstavljao je priliku za razvoj konkretnih kompetencija kod učenika. Uloga voditelja projekta pritom je ključna jer osigurava pedagoško vođenje, refleksiju i povezanost aktivnosti s odgojno-obrazovnim ciljevima. Ovakvi projekti potvrđuju važnost iskustvenog učenja i aktivnog uključivanja učenika u društveno relevantne aktivnosti.

4.Literatura

[1.] Grguraš, K. (2021). *Film kao način govornog izražavanja djece: Govorno izražavanje djece* (Doctoral dissertation, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Puli).

[2.] Špoljarić, P. (2022). *Dramski odgoj u razrednoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima* (Doctoral dissertation, Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet).

[3.] Romić, T. (2025). *Medijska pismenost – regulatorni okvir i obrazovanje u svrhu bolje zaštite maloljetnika* (Doctoral dissertation, Sveučilište u Zagrebu).

[4.] Lach, A. (2020). *Uloga školskog pedagoga u promicanju medijske pismenosti* (Doctoral dissertation, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju).

[5.] Bušljeta Kardum, R. (2020). Zastupljenost vještina kritičkoga mišljenja u ishodima učenja međupredmetnih tema. *Nova prisutnost: časopis za intelektualna i duhovna pitanja, 18*(3), 471–482.